Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

HE 170/2022 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain sekä Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta –

Telia Finland Oyj (Telia) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä. Lisäksi Telia ilmoittaa yhtyvänsä Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry:n valiokunnalle antamaan lausuntoon.

Hallituksen esityksen sisältö

Hallituksen esityksen mukaisesti säädettäisiin julkisesti säännellyn satelliittipalvelun vastuuviranomaisesta ja sen tehtävistä, PRS-palvelun tarjoamisesta ja käyttämisestä sekä PRS-palveluun liittyvän teknologian valmistuksesta ja vientivalvonnasta. Suomen Erillisverkot Oy:lle annettaisiin oikeus toimia julkisesti säännellyn satelliittipalvelun tarjoajana. Liikenne- ja viestintäministeriölle annettaisiin valtuus päättää niistä käyttäjäryhmistä, joilla on oikeus käyttää palvelua.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan tietoyhteiskuntamaksun korottamista Liikenne- ja viestintävirastolle sijaintitietopalvelusta aiheutuvien vuosittaisten toiminta- ja ylläpito-kustannusten kattamiseksi.

PRS-palvelua koskeva sääntelyehdotus

Telia pitää ehdotettuja PRS-palvelua koskevan sääntelyn pääperiaatteita kannatettavina.

Telian kannalta keskeisintä on sääntelyssä ehdotettu, myös teleyrityksiä koskeva mahdollisuus käyttää uutta, teknisesti ja toiminnallisesti varmistettua jatkuvaa sijainti- ja aikatietoa. Tämä antaa mahdollisuuden varmistaa yhteiskunnan elintärkeiden, satelliittinavigoinnista riippuvien toimintojen häiriötöntä jatkumista kaikissa olosuhteissa, myös kriisitilanteissa.

Telia pitää myös hyvinä ehdotettuja toiminnan periaatteita, joilla säädellään Suomen Erillisverkot Oy:n toimintaa palvelun tarjoajana. PRS-toiminnan eriyttäminen esimerkiksi Virve-

toiminnasta toiminnallisesti ja taloudellisesti on tarpeellista. PRS-toiminnan sääntelemineen voittoa tavoittelemattomaksi edesauttaa eri käyttäjäryhmien mahdollisuuksia ottaa PRS-palvelua käyttöön omassa toiminnassaan.

Sähköisen viestinnän palvelulakiin (SVPL) ehdotetaan lisättäväksi uusi 271e §, jossa liikenne- ja viestintäministeriölle annettaisiin valtuus päättää käyttäjäryhmistä, joilla on oikeus käyttää palvelua. Luonnoksen mukaan näitä käyttäjäryhmiä voisivat olla huoltovarmuuskriittiset yritykset esimerkiksi tietoliikennesektorilla. Telia kannattaa ehdotusta.

Telia viittaa lisäksi Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry:n lausuntoon.

Tietoyhteiskuntamaksun korotus

Hallituksen esityksessä ehdotetaan merkittävää korotusta SVPL 289 §:n mukaiseen tietoyhteiskuntamaksuun. Korotuksen vaikutukset kohdistuvat yli 90 prosenttisesti kolmeen suurimpaan teleyritykseen ja siten myös Teliaan.

Korotusta perustellaan sijaintitietopalvelusta aiheutuvilla kustannuksilla. Perustelut eivät ole kaikilta osin johdonmukaisia. Merkittävä infran omistaja on myös koko kuntasektori. Näiden tahojen ei kuitenkaan ehdoteta osallistuvan vuotuisiin käyttökustannuksiin. Sijaintitietopalvelun rahoittaminen julkisin varoin olisi perusteltu vaihtoehto.

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan sijaintitietopisteen 1 200 000 euron vuotuiset käyttökustannukset katetaan Traficomin, Väyläviraston ja Energiaviraston kautta yhtä suurin osuuksin. Sijaintitietopalvelun 2,5-3 miljoonan euron perustamiskustannukset puolestaan todetaan katettavan vain Traficomin budjetista[1]. Tätä epäjohdonmukaisuutta ei luonnoksessa ole perusteltu. Johdonmukaista olisi, että kaikkiin kustannuksiin osallistuisivat palvelusta perusteluiden mukaan hyötyvät tahot tai ainakin ne tahot, jotka osallistuvat vuotuisten käyttökustannusten korvaamiseen.

Tietojen toimittamista Sijaintitietopalveluun on viivästetty. Traficomin juuri uusitun määräyksen mukaan tietoja Sijaintitietopalveluun on toimitettava vuoden 2023 loppuun mennessä.[2] Sitä ennen ei voida katsoa muodostuvan käyttökustannuksia, joiden kattamiseksi tietoyhteiskuntamaksun korotusta esitetään. Tietoyhteiskuntanmaksua koskevan sääntelyn muutoksen ja maksun korotuksen on hallituksen esityksessä ehdotettu tulevan voimaan 1.1.2023. Jos maksun korotusta koskeva sääntely hyväksytään, tulisi maksun korotuksen tulla voimaan vasta vuoden 2024 alussa.

---

[1] HE 170/2022, sivu 7

[2] ” Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on muuttanut määräystä 71 verkkotietojen ja verkon rakentamissuunnitelmien toimittamisesta, koska Sijaintitietopalvelun käyttöönotto on viivästynyt suunnitellusta ajankohdasta. Määräyksen luvun 3 ja luvun 4 velvoitteet tulevat voimaan 31.12.2023, jolloin tietojen tulee viimeistään olla toimitettu Sijaintitietopalveluun. ”
https://www.traficom.fi/fi/saadokset?group=viestint%C3%A4verkot&limit=20&offset=0&query=&sort=created&s%C3%A4%C3%A4d%C3%B6ksentyyppi=%255B12%255D&toggle=M%C3%A4%C3%A4r%C3%A4ys%2071%20verkkotietojen%20ja%20verkon%20rakentamissuunnitelmien%20toimittamisesta

Sijaintitietopisteen rinnalla tulisi toimimaan myös toinen järjestelmä, jo olemassa oleva Verkkotietopiste. Kahden saman tyyppisen järjestelmän ylläpitäminen aiheuttaa luonnollisesti merkittäviä päällekkäisiä kustannuksia. Onko molempia järjestelmiä tarpeellista ylläpitää?

Viranomaisten ylläpitämien järjestelmien lisäksi teleyrityksillä on edelleen tarve säilyttää omat järjestelmänsä ja toiminteensa kartta- ja näyttöpalveluineen. Säästöjä näihin ei ole näköpiirissä. Tietoyhteiskuntamaksun korotuksen ei hallituksen esityksen perustelujen mukaan[3] oleteta aiheuttavan telepalvelujen hintojen nousua. Näin saattaa olla, jos tarkastellaan asiaa vain tämän veronkaltaisen maksun korottamisen osalta. Nykyisessä tilanteessa, jossa teleyritysten keskeisten tuotannontekijöiden kustannukset ovat merkittävässä kasvussa, olisi erittäin tärkeää välttää toimenpiteitä, jotka nostavat kustannuksia entisestään.

Hallituksen esityksessä ei suoranaisesti käsitellä sijaintitietopisteen perustamista. Esityksessä on kuitenkin tuotu esiin, että kaiken Suomen keskeistä infrastruktuuria koskevan sijaintitiedon kokoaminen käytännössä avoimesti käytettävissä olevaan palveluun sisältää myös riskitekijöitä:

> *”Sijaintitietopalvelu tulee sisältämään turvallisuusluokiteltavaa tietoa, jonka suojaaminen vaatii muun muassa korotetun tietoturvatason palvelinympäristöä sekä tietojärjestelmiä ja tietoliikenneyhteyksiä. Palvelun ylläpitäminen ja kehittäminen tulee myös tehdä korotetun tietoturvatason ympäristöstä käsin.” (HE 170/2022, sivu 7)*

Tietojen keskittämisen riskeistä on käyty julkista keskustelua, ja asiaa on käsitelty eduskunnassakin vuonna 2019 kirjallisen kysymyksen muodossa (KK 159/2019 vp). https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kysymys/Sivut/KK_159+2019.aspx

Muuttuneessa turvallisuustilanteessa keskustelu ja arviointi on edelleenkin tarpeellista. Viittaamme Ficom ry:n kirjoitukseen aiheesta. https://www.ficom.fi/ajankohtaista/uutiset/kaikki-kaapelitiedot-samasta-paikasta/

[3] HE 170/2022, sivu 22